

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 89

din 23 martie 2022

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării programului informativ „Вести-Moldova”, difuzat în cadrul serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, referitor la respectarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. (b), alin. (4) și art. 66 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale

În cadrul ședinței publice din 11 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a dispus, prin Decizia nr. 80, monitorizarea programului informativ „Вести-Moldova”, difuzat de serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, la 03.03.2022, ora 19:00, și 04.03.2022, ora 19:00, privind respectarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. (b), alin. (4) și art. 66 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a solicitat, prin scrisoarea nr. 300 din 16 martie 2022, „TV-Comunicații Grup” SRL prezentarea, în termen de o zi de la data recepționării scrisorii, a înregistrărilor programului informativ „Вести-Moldova”, pentru perioadele sus-menționate.

Consiliul Audiovizualului, în temeiul prevederilor art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, a efectuat monitorizarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova” prin prisma celor dispuse în Decizia CA nr. 80 din 11 martie 2022.

Rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

1. La 03 martie 2022, serviciul media audiovizual „RTR Moldova” a difuzat, în cadrul programului informativ local de limba rusă „Вести-Moldova”, ora 19.00 (durata: 43 min. 56 sec.), un subiect cu declarațiile reprezentantului oficial al Ministerului Apărării din Federația Rusă, general-maior Igor Konashenkov, cu referire la faptul că gruparea de trupe a Republicii Populare Lugansk, cu sprijinul de foc din partea forțelor militare ruse, a continuat operațiunile ofensive și a ajuns la linia Krasny Lyman–Privolye – la periferia nordică a Severodonețk-ului. Totodată, oficialul anunță și despre faptul că urmare a operațiunilor militare a fost eliberat de batalioanele naționaliste orașul Balakleya (min. 24:17):

- Prezentatoarea: „Официальный представитель Минобороны России, генерал-майор Игорь Коношенков заявил сегодня, что российская армия продвигается сегодня, по Киевской области”

- Игорь Коношенков: „Группировка войск Луганской Народной Республики при огневой поддержке российских военных сил продолжила наступательные действия и вышла на рубеж Красный Лиман – Приволье-северная окраина Северодонецка. Продвижение составило 4 км. Подразделения Донецкой Народной Республики сузили кольцо окружения города Мариуполь, а так же взяли под контроль населенные пункты Виноградное, Сартака и Водяное. Вооруженные Силы Российской Федерации, продолжая успешные наступательные действия, взяли под контроль Чистополье, Ново Полтавку и Жовтневое и выровняли передний край с подразделениями Донецкой Народной Республики. Освобожден от националистических батальонов город Балаклея”.

Urmare a analizei subiectului în cauză, se atestă că conținutul știrii are la bază doar declarațiile reprezentantului Ministerului Apărării din Federația Rusă, care anunță despre înaintarea reușită a forțelor ruse și celor din regiunile Lugansk și Donețk și luarea sub control a mai multor localități din Ucraina, fără a prezenta un suport factologic care ar proba cele relatate.

De asemenea, în cadrul subiectului nu a fost prezentată nici poziția oficială a părții ucrainene.

Totodată, în alocuțiunea sa, reprezentantul Ministerului Apărării din Federația Rusă anunță despre eliberarea orașului Balakleya de „batalioanele naționaliste”, nefiind clar cui fiind atribuită această specificare.

2. La 04 martie 2022, serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova” a difuzat, în cadrul programului informativ local de limba rusă „Вести-Moldova”, ora 19:00 (durata: 40 min. 11 sec.), un subiect cu declarațiile reprezentantului oficial al Ministerului Apărării din Federația Rusă, Igor Konashenkov, referitor la incendiul de la Centrala nucleară Zaporoje, pe care îl califică drept o provocare din partea Ucrainei (min. 20:47).

Prezentatoarea: „Инцидент с пожаром на атомной АЭС российская сторона считает провокацией. Об этом в рамках брифинга сообщил официальный представитель Минобороны Российской Федерации, Игорь Конашенков”.

Игорь Конашенков: „Прошедшей ночью на прилегающей к электростанции территории, киевским националистическим режимом была предпринята реализация чудовищной провокации. 4 марта, около 2 часов ночи, в ходе патрулирования охраняемой территории, прилегающей к Запорожской атомной электростанции, мобильный патруль Росгвардии подвергся нападению со стороны украинской диверсионной группы. Для провоцирования ответного огня по зданию, из окон нескольких этажей учебно-тренировочного комплекса, расположенного за пределами электростанции, по военнослужащим Росгвардии был открыт шквальный огонь из стрелкового оружия. Ответным огнем российского патруля из стрелкового оружия огненные точки украинских диверсантов в здании учебно-тренировочного комплекса были подавлены. Покидая здание, украинская диверсионная группа совершила поджог учебно-тренировочного корпуса”.

Subiectul are la bază, în exclusivitate, declarațiile reprezentantului Ministerului rus al Apărării, Igor Konashenkov, făcute în cadrul unui briefing de presă. Oficialul califică incendiul de la Centrala nucleară Zaporoje drept „чудовищной провокацией” întreprinsă de „киевским националистическим режимом”. Oficialul vine cu mai multe acuzații către partea ucraineană că ar fi desfășurat un atac diversionist asupra militarilor ruși și ar fi incendiat teritoriul Centralei nucleare.

Astfel, se atestă că atât alocuțiunea lui Igor Konashenkov, cât și știrea, per ansamblu, nu conține alte informații cu substrat documentat și probe concludente care ar confirma afirmațiile și acuzațiile aduse. Induce în eroare și intro-ul prezentatoarei: „Инцидент с пожаром на атомной АЭС российская сторона считает провокацией”, care ar insinua că autoritățile ucrainene și-ar fi expus deja poziția asupra acestui subiect. Cu toate acestea, asemenea expuneri din partea Ucrainei nu au fost prezentate.

Totodată, este de specificat că în cadrul programului au mai fost difuzate două subiecte cu referire la incendiul de la Centrala nucleară Zaporoje, una conține declarația oficială a Ministerului de Externe al Ucrainei, în care se relatează despre nivelul radiației din atmosferă, care ar avea urmări negative asupra ecologiei pe întreg teritoriul Europei (min. 19:45), și alta în care se afirmă că incendiul de la Centrala Zaporoje, urmare a atacurilor de foc, a fost stins, iar liderul ucrainean Volodymyr Zelensky, într-o adresare video, s-a referit la urmările care pot avea loc din cauza acestuia (min. 21:49).

De facto, în declarația video a președintelui ucrainean Volodymyr Zelensky, acesta s-a referit nu doar la gravitatea urmărilor acestui incendiu, ci a acuzat Rusia de teroare nucleară. Prin urmare se atestă că declarația oficialului ucrainean a fost ruptă din context și prezentată segmentat.

Analiza subiectului sus-menționat, difuzat de serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, în cadrul programului informativ local „Вести-Moldova” din 04 martie 2022, ora 19:00, atestă o prezentare unilaterală și neprobată a informațiilor, care sub pretextul că sunt relatate de un oficial, pretind a fi demne de credibilitate. Cu toate acestea, de facto, știrea poartă un caracter imparțial, lipsit de echilibru și buna-credință.

Prin urmare, sunt relevante prevederile art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale:

- alin. (1) lit. b): *„În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”;*

La fel, este de reliefat că urmare a monitorizării s-a atestat că programul informativ local „Вести-Moldova”, difuzat la 03 și 04 martie 2022, au avut câte două întreruperi de publicitate fiecare. Astfel:

– „Вести-Moldova”, 03 martie 2022, ora 19:00, pe parcursul duratei de 40 min. 56 sec. a fost întrerupt de spoturi publicitare în segmentele de timp: 19:14:30 și 19:27:36.

– „Вести-Moldova”, 04 martie 2022, ora 19:00, pe parcursul duratei de 40 min. 11 sec. a fost întrerupt de spoturi publicitare în segmentele de timp: 19:13:52 și 19:26:57.

Prin urmare, sunt relevante prevederile art. 66 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: *„Difuzarea filmelor concepute pentru televiziune (cu excepția serialelor, foiletoanelor și a documentarelor), a operelor cinematografice și a programelor audiovizuale de știri poate fi întreruptă de publicitate și/sau de teleshopping o singură dată la un interval de cel puțin 30 de minute. Difuzarea programelor audiovizuale pentru copii poate fi întreruptă de publicitate și/sau de teleshopping o singură dată la un interval de cel puțin 30 de minute, cu condiția că durata programată a programului respectiv depășește 30 de minute. Nu este permisă inserarea publicității sau a teleshoppingului în programele audiovizuale cu caracter religios”.*

De asemenea, art. 63 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, prevede expres: *„Comunicările comerciale audiovizuale sunt clar identificabile și se deosebesc de conținutul editorial, precum și sunt conforme cu prevederile prezentului cod și ale Regulamentului privind conținuturile audiovizuale”.*

În context, este de menționat că art. 84 alin. (5) lit. j) din Codul serviciilor media audiovizuale prevede: *„Se sancționează cu amendă de la 5000 de lei la 10000 de lei furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis următoarele încălcări: nerespectarea prevederilor privind condițiile de furnizare a comunicărilor comerciale audiovizuale prevăzute la art.63 alin.(2)–(4) și la art.64, amenda fiind aplicată pentru fiecare caz de încălcare constatat”.*

Totodată, de specificat că prin Decizia nr. 61 din 02 martie 2021, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică, „TV - Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media „RTR Moldova”

- pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale;
- pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Prin scrisoarea nr. 7/3 din 22 martie 2022, „TV-Comunicații Grup” SRL a comunicat Consiliului Audiovizualului următoarele: *„Referitor la programul „Becmu-Moldova”, difuzat la 03.03.2022, ora 19:00, și anume reportajul cu declarațiile reprezentantului oficial al Ministerului Apărării din Federația Rusă, general-maior Igor Konashenkov, despre gruparea de trupe a Republicii Populare Lugansk, subliniem că la momentul lansării emisiunii nu existau comentarii oficiale ale organelor competente din Ucraina cu privire la discursul dlui Igor Konashenkov, altfel, ar fi fost prezentate imediat după discursul generalului. Astfel, în cadrul programului a fost difuzată toată informația recentă și poziția oficială a ambelor părți referitor la subiectul discutat, prin ce se constată lipsa încălcării art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale.*

Referitor la programul „Becmu-Moldova” difuzat la 04.03.2022, ora 19:00, comunicăm că reprezentantul CA a făcut o concluzie eronată precum că subiectul referitor la incendiul de la Centrala nucleară Zaporoje a avut la bază, în exclusivitate, declarațiile reprezentantului ministrului rus al Apărării, Igor Konashenkov.

Ce se referă la încălcarea art. 66 alin. (3) o recunoaștem și vă informăm că la momentul prezent o astfel de încălcare nu are loc”.

În cadrul ședinței, prin intermediul aplicației Viber, reprezenta „TV-Comunicații” SRL a precizat că serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova” nu a comis abateri de la prevederile art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, iar încălcarea art. 66 din Cod furnizorul o recunoaște și a precizat că devierea a fost remediată.

În cadrul dezbaterilor publice, membrul Consiliului Audiovizualului, Ruslan Mihalevschi, a menționat că referitor la subiectul din cadrul buletinului informativ din 03 martie 2022, în opinia sa, au fost prezentate pozițiile ambelor părți, Ucraina și Rusia, chiar dacă în perioada de război acest lucru nu este simplu de asigurat.

În ce privește reportajul din 04 martie 2022 privind Centrala atomică din Zaporojie, Ruslan Mihalevschi consideră că nu a fost asigurată prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție deoarece a lipsit poziția părții ucrainene, chiar dacă în ziua respectivă existau deja informații privind poziția țării vecine, unele declarații fiind făcute de președintele Volodymyr Zelensky. Ruslan Mihalevschi a mai precizat că în reportaj se atestă nu doar lipsa unei reflectări echilibrate, dar și lipsa bunei-credințe din partea furnizorului.

Vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, a menționat că este foarte important să se facă diferența între prezentarea de opinii, pentru că chiar dacă furnizorul de servicii media a prezentat mai multe opinii, acestea s-au referit, de fapt, la cu totul altceva, iar acest fapt în niciun caz nu dă dovadă de echilibru a opiniilor privind acuzațiile aduse de oficialul rus. Ana Gonța mai susține că toate opiniile prezentate s-au referit la pericolul care poate apărea în urma incendiului produs la Zaporojie, și nu la acuzațiile relatate în știre, precizând, totodată, că opinia trebuia echilibrată cu referire la faptul despre care s-a relatat în știre, de aceea cantitativ, opinii au existat mai multe, dar în niciun caz nu a fost asigurat echilibrul acestor opinii.

Președinta Consiliului Audiovizualului, Liliana Vițu-Eșanu, a declarat, în acest context, că susține precizările membrului Ruslan Mihalevschi și consideră că este absolut judicios ca urmare a încălcărilor comise, furnizorul de servicii media să-i fie aplicate sancțiuni pentru prezentarea știrilor cu rea-credință și pentru lipsa de echilibru. Liliana Vițu-Eșanu a propus sancționarea „RTR Moldova” cu amenzi minime din considerentul că au fost atestate încălcări doar într-un singur reportaj.

La rândul său, membrul Consiliului Audiovizualului, Eugeniu Rîbca, a propus sancționarea furnizorului de servicii media „TV-Comunicații” SRL cu amendă în mărime de 8 000 de lei pentru încălcarea prevederilor art. 63 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, în cadrul difuzării programului „Весті-Moldova” din 03 și 04 martie 2022, propunere susținută în unanimitate de membrii Consiliului Audiovizualului.

În temeiul celor constatate și în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, adoptat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării programului informativ „Весті-Moldova”, difuzat în cadrul serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova” la 03 și 04 martie 2022 (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI E. RÎBCA și L. TUREA).

2. A sancționa cu amendă în mărime de 5000 de lei „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

3. A sancționa cu amendă în mărime de 5000 de lei „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (6) – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI și L. TUREA; CONTRA (1) – E. RÎBCA).

4. A sancționa cu amendă în mărime de 8 000 de lei „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 63 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, în cadrul difuzării programului „Вести-Moldova” din 03 martie 2022, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. j) din Cod (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

5. A sancționa cu amendă în mărime de 8 000 de lei „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 63 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, în cadrul difuzării programului „Вести-Moldova” din 04 martie 2022, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. j) din Cod (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

6. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, „TV-Comunicații Grup” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform căroră: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform căroră: „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 8000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 63 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, în cadrul difuzării programului „Becmu-Moldova” din 03 martie 2022, potrivit căroră: „Comunicările comerciale audiovizuale trebuie să fie conforme cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale”.

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 8000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 63 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, în cadrul difuzării programului „Becmu-Moldova” din 04 martie 2022, potrivit căroră: „Comunicările comerciale audiovizuale trebuie să fie conforme cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale”.

7. „TV-Comunicații Grup” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

8. „TV-Comunicații Grup” SRL va prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile din momentul publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial.

Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL 0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013 „Regulamentul cu privire la Transferul de credit” (cod numeric); „LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

9. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

10. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV și Serviciul Economie, finanțe și evidență contabilă.

11. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU